

Morten Østergaards folkemødetale

Taler

Morten Østergaard
Politisk leder for Radikale
Venstre

Dato

18. juni 2016

Sted

Hovedscenen, Allinge,
Bornholm

Fedt at være her - solen skinner endelig på os - det trængte vi vist til – både os radikale og os her på Bornholm....

I disse dage oplever vi det, som de danske øboer i forvejen vidste, at de danske øer er skønne. Man bliver inspireret af udsigten. Man kommer lidt væk og får alting lidt på afstand. Ser måske tingene klarere.

Men selvom det er svært ikke at blive forelsket ø-livet, vil jeg gerne bruge min taletid her på Folkemødet til at gøre det helt klart, at Danmark ikke er en isoleret ø i verden. Og det skal vi heller ikke ønske os.

For virkeligheden er, at få som vi har fordele af, når verden samarbejder, åbner sig, forpligter sig.

Tag nu Jensen Denmark, Bornholms største industriarbejdsplads, som jeg har besøgt. De er vel Bornholms Danfoss eller Grundfos – startet af en fremsynet iværksætter. Med kontorer i 20 lande leverer de udstyr til industrivaskerier over hele verden, så de kan vaske mere effektivt og mere bæredygtigt. 1200 mand globalt – de 400 på Bornholm. Heraf en prisværdig stor del lærlinge. Der er bestemt masser af udfordringer på Bornholm, men det er da en af globaliseringens solstrålehistorier, at det lige er her man laver ”rullegader” til resten af verden.

Min pointe er: Hvis man vil fastholde og måske endda udvide de arbejdspladser på Bornholm, så skal man ikke skærme os mod verden, så skal vi åbne os. Så skal vi ikke bygge mure, så skal vi skabe muligheder.

Og når vi gør det – ja så kan vores kreative hoveder, vores kloge hænder og vores vilje til at smøge ærmerne op – føre til, at verdens vaskerier køber deres udstyr på en lille dansk ø i Østersøen.

Men det er som om, der var en dag i Folketinget, hvor jeg ikke lige var der, og hvor man vedtog, at verden ville os det ondt. At folk, der flygter fra ufrihed, kommer for at tage vores frihed. At folk, der kommer på at arbejde og betale skat, vil tage vores velfærd. Men det er og bliver et falsum. Vores evne til at begå os i verden – samkvem og samhandel – har bragt os, hvor vi er i dag.

De første radikale blev hånligt kaldt europæerne pga. deres internationale sindelag.

Vores stiftere talte om forpligtelsen til at ”lindre smerten i verden”.

Og vi har altid fra Folkeforbundet til FN, fra Nordisk Råd til EU været at finde der, hvor fællesskab og retfærdighed trådte i stedet for de stærkestes magt.

Vi er Danmarks internationale parti. Det er ikke et åg – det er en arv, som vi med stolthed bærer videre. Ikke bare fordi vi mener det – men det gør vi – men fordi ideen om at landene fremfor at være i konflikt, at skubbe problemer videre til hinanden, i stedet forpligter sig på at finde veje til at imødegå de udfordringer, der møder os, i forpligtende fællesskab, er under pres.

Den dominerende tendens er anti-politik. Nej til samarbejde, nej til at hjælpe mennesker i nød, nej, nej og atter nej. Men vores verden er ikke bygget på politiske ledere, hvis mærkesag var ”nej”.

Det er ikke sådan, vi er blevet et af bedste steder på kloden at leve. Tværtimod. Vores frihed og muligheder er skabt af dem, der gik forrest og rev mure ned, hvor andre skabte skel. Det er skabt af driftige iværksættere, som forblev stærke i troen på, at det kunne lade sig gøre og havde selvtilliden nok til at regne med, at verden manglede lige præcis det, de havde fundet på.

Set over de sidste 20-30 år har kun Finland haft større fordel af globaliseringen end Danmark med Japan på 3. pladsen. Ikke bare vil verden os ikke ondt – verden har været god ved os.

Verden har ikke været en trussel mod vores levevis – verden har været selve forudsætningen for, at vi kunne skabe det fantastiske samfund, vi har i dag.

Alligevel er det ikke svært at få øje på national-egoismen. Som vil bilde os ind, at vi skal vælge mellem at være noget for os selv eller at være noget for andre.

De falske modsætninger står i kø. Østeuropæere tager vores velfærd. Muslimer kan ikke integreres. Vi må vælge mellem velfærd eller humanisme.

Og national-egoismen har haft godt tag i folketingets flertal i det forgangne år. Forslag efter forslag har sigtet på, at skærme os fra at tage ansvar, når det var verden, der havde brug for os. I stedet fik vi smykke love og opgør med fundamentale retsprincipper hastet gennem Folketinget.

Og senest har en alliance fra Enhedslisten, over S-SF til Dansk Folkeparti, afskaffet det såkaldte greencard og forringet muligheden for at hente udenlandske talenter til landet.

Så forhippet var man på sit ærinde, at kun en feberredning i 11. time forhindrede, at man rev opholdsgrundlaget væk for en stor gruppe borgere, hvis eneste brøde var, at de var kommet til Danmark og fundet arbejde. Ikke en krone havde de hentet i offentlige kasser. Om det var højreorienteret eller venstreorienteret var ikke til at se. Det var bare et udtryk for en politik, der vil bilde os ind, at vi skal isolere os, for dem der kommer ude fra vil tage noget fra os.

Men nationalegoismen er en svøbe, som vil stille os alle ringere.

Det jeg savner, det er den nationale selvtillid.

Det er troen på, at ”gu’ kan vi” – hvis vi vil.

Og mulighederne er der.

For heldigvis har verden jo ikke stået stille i det forgangne år.

Mens Danmark lavede en historisk nedskæring i vores udviklingsbistand, så samlede verden om 17 nye, globale bæredygtighedsmål. Fra afskaffelsen af ekstrem fattigdom, over sundhed og uddannelse, til bæredygtig vækst og grøn omstilling.

Vi har opnået så meget i et samfund med ligeværd, lige muligheder og høj tryghed. Vi har da noget, at have det i, hvis vi greb en lille håndfuld af de mål og sagde: her kan vi gøre en forskel for verden, fordi vi kan noget særligt. Hvis vi i stedet for at skrue ned for vores bidrag skruede op – kunne vi trække flere med.

Et eksempel.

Halvdelen af de børn, som er flygtet fra konflikten i Syrien og opholder sig i nærområdet, har ikke adgang til skole og uddannelse. I Danmark fik vi undervisningspligt i mere end 200 år, og få beslutninger har næppe haft så vidtrækkende betydning for efterfølgende generationers livsvilkår som denne.

Vi har bygget et samfund på fri og lige adgang til uddannelse, fordi vi troede på, at det gav os de bedste forudsætninger for at leve godt og leve godt sammen.

Skulle vi ikke tage 200 års dansk skoletradition og sige til UNICEF og de andre: den fixer vi. Vi smider de første 100 mio.\$ og finder 10-15 lande, der er klar til det samme.

Kan vi sikre alle Syriens flygtningebørn adgang til undervisning: gu kan vi så – hvis vi vil. Og vi vil!

I december fik verden så også endelig en global klimaafalen ved COP21. Med aftalen blev der sat ambitiøse mål for at undgå den katastrofale temperaturstigning, som vores levevis har fremkaldt. Vi er den sidste generation som har chancen for at rette op. Et område hvor Danmark, vores energipolitik og vores stærke virksomheder er berømte i hele verden.

Kvittede vi for aftalen med et: ”gu’ ka vi så”?

Nej, regeringen modtog prisen som årets fossil for sin målrettede neddrogning af de danske ambitioner for området.

Jeg har forstået, at det er noget med, at det er fint at være foran, men ikke så langt foran. Nu er jeg tæt på komplet sportsidiot – og jeg kender bare ikke de kapløb, hvor man kan komme for langt foran. Skulle Contador lige holde ind til siden halvvejs oppe af Alpe D’huez, så han ikke kom for langt foran? Skulle Usain Bolt lige sætte farten lidt ned på 100 meteren i Rio i august, så han ikke kommer for langt under verdensrekorden. Jamen, hvad er det for noget vrøvl.

Vores grønne omstilling har været et eksempel for verden. Kan vi gøre den globale klimaafnåftale til næste kapitel i den internationale bestseller om Danmarks grønne omstilling? Gu’ kan vi så – hvis vi vil.

Intet sted har nationalegoismen haft bedre kår end i debatten om EU.

Diskussionen minder mig efterhånden om den gamle Monty Python film: Life of Brian. I husker måske scenen, hvor Brian er til vækkelsesmøde hos modstandsbevægelsen, der vil den romerske besættelse til livs.

Lederen i skikkelse af John Cleese siger de berømte ord: What have the romans done for us?

Vejene, råber en tilhører.

Jamen udover dem, siger lederen.

Kloakkerne,

Jaja, men udover veje og kloakker.

Uddannelse...

Ja, altså fred

Årh hold da kæft...

Det er jo som at høre Kristian Thulesen-Dahl tale om EU.

Det duer ikke – det er selvkørende tog – Bruxelles bestemmer det hele. Måske var det bedre uden.

Men skal vi så komme kemikalierne tilbage i vores produkter? Skal vi skrue op for Co2-udledningen. Skal vi sende regninger ud til de tusinder af studerende, som har brugt EU's udvekslingsprogrammer.

Men værre er, at også der, hvor der burde være veneration for ideen om tæt samarbejde med vore nærmeste naboer, så lyder man efterhånden som ejendomsmægleren, der kun vil tale om fejl og mangler, men ikke kan forstå at ingen vil købe huset.

Min generation er vokset op på et af verdenshistoriens blodigste kontinenter. Men heldigvis er vi jo nødt til at tænde for Game of Thrones, for at få en smag af, hvordan Europa var engang.

Og selvom vi også i min tid har oplevet uhyggelige borgerkrige, så forstår jeg jo ikke, hvordan det var at leve som besat. Eller under den kolde krig at frygte en sovjetkommunistisk invasion eller tredje verdenskrig baseret på atomvåben. Det er jeg blevet forskånet for.

Den største historiske begivenhed i min tid er murens fald.

Og jeg forstår nok til at kunne se, at det betød frihed. Og derfor skal pokker da stå i, at jeg bare stiltiende accepterer et Europa, som igen vil hegne sig inde over for hinanden

Men hvorfor tror I, Putin stod klar, da en ny græsk regering overvejede at sprænge euroen og nu sikkert griner i skægget over et evt. Brexit. Og hvorfor tror i, Obama omvendt taler varmt for EU med Storbritannien?

Fordi det handler om, at vi sammen kan gøre en forskel, og vi hver for sig er sårbare.

Det var politiske ledere som så, at det der skabte konflikt, var råstoffer til produktion. Kul og stål. De indså, at de, der lever godt af hinanden, næppe går i krig med hinanden.

Og hvad er situationen i dag. Olie skaber konflikt i de arabiske stater.

Afhængigheden af Putins gas er en reel udfordring for Europa.

Det handler om sikkerhed, om tryghed, om udvikling og sammenhold.

Flygtningekrisen fx skal vi kaste os ind i et kapløb om menneskelig devaluering, indtil bunden er noget – eller skal vi mødes om et bord og finde en løsning, så ingen lande bærer byrden alene, og vi alle kan se os i spejlet over håndteringen af den humanitære katastrofe i et halvt århundrede.

Det sidste! Det er vores EU, og det er, hvad vi gør det til.

Så hvorfor har vi tilladt, at EU-skepsis er blevet forvekslet med patriotisme?

Det er ikke en gang national-romantik. For det tjener ikke nationens interesse, og pespektiverne er langt mere skræmmende end romantiske.

Nogen er nødt til at trodse tidens tand og sige: at med de forandringer, der sker i verden, og det tempo, de sker i, der er svaret ikke national egoiske – men samarbejde.

Jeg er ikke dommedagsprofet. Solen står op i øst og ned i vest uanset udfaldet af Englands afstemning.

Men jeg vil ikke kigge på, at man kaster vrage på det, som andre har bygget op.

Verden er ikke skabt af politiske ledere, der lægger øret til for at høre græsset gro – men af politiske ledere, der samlede skovlen op og gik igang.

Op med ærmerne - væk med bommene.

Og helt ærligt. Vi kender alle sammen frygten. Og den har mange ansigter. Vi kan frygte at miste vores børn. Vi kan frygte at miste vores ægtefæller. Vi kan frygte at miste vores arbejde. Og vi kan frygte at miste grebet om vores samfund. Et samfund som vores forældre og bedsteforældre har været med til at bygge op.

Men hvis vi lader frygten slå rod i os. Hvis vi lader frygten farve vores syn på verden. Hvis vi lader frygten styre vores beslutninger. Så skaber vi et forskrækket og stillestående samfund. Et samfund, der ligger lysår fra det driftige, frisindede og trygge Danmark, vi gerne vil være.

Og tag ikke fejl. Danmark er et mulighedernes land. Det skal det være for alle danskere. Men hvis vi vil gribe mulighederne, kræver det et nyt ambitiøst, anstændigt og ansvarligt politisk lederskab.

Et politisk lederskab, der ikke sænker blikket, når det kigger virkeligheden i øjnene. Et politisk lederskab, der hverken har travlt med at sparke til de svage eller slå på de stærke. Og et politisk lederskab, som insisterer på, at limen i vores samfund består af frihed, ligeværd og viljen til at gøre en forskel.

Vi nægter at acceptere stilstand. Vi nægter at fejre os selv ihjel. Og vi nægter at beholde hænderne i lommerne, når vi kan række ud efter nye store resultater i morgen.

Nationalegoisme er ikke svaret - det er solidaritet. Vi bliver ikke fattigere af, at de dårligst stillede i verden får det bedre.

Isolation er ikke svaret - det er samarbejde. Vi bestemmer mere over os selv – når vi bestemmer sammen med andre.

Populisme og antipolitik løser ingenting - det gør politiske ledere med modet til at handle.

Kan vi ikke finde den nationale selvtillid frem? Sænke paraderne lidt og række ud efter de fælles løsninger på fælles problemer. Skabe fremgang i Danmark ved at bidrage fremgang i Europa og resten af verden.

Gu kan vi så – hvis vi vil.

Kilde

radikale.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folkemødetale, Politisk tale, Radikale Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/morten-oestergaards-tale-til-folkemoedet-2016>